

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 22 april 1938 kl. 12 m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om höjning av tullen å bobiner och spolpipor av papper.

(1:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 3 i första kammaren av herrar *Gustaf Adolf Björkman* och *Bergström* samt nr 15 i andra kammaren av herr *Ward* och fru *Johansson*, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att tullen å bobiner och spolpipor av papper, hänförliga till tulltaxenummer 379, vilken tull för närvarande utgår med 8 kronor, höjes till 16 kronor för 100 kilogram».

Beträffande motiveringen för detta förslag får utskottet hänvisa till motionen nr 3 i första kammaren.

Vid behandlingen av motionerna har utskottet anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen *E. Sandquist* såsom sakkunnig.

In- och utförseln samt den inhemska tillverkningen av bobiner och spolpipor av papper omfattade under åren 1933—1937 följande kvantiteter:

	Införsel ton	Utförsel ton	Tillverkning ton
1933	80	73	331
1934	103	102	401
1935	97	107	389
1936	82	87	393
1937	¹ 165	¹ 100	² 306

Införseln förskriver sig huvudsakligen från Tyskland, som år 1937 svarade för omkring 70 % av den importerade kvantiteten. En icke obetydlig del av införseln torde hänföra sig till specialartiklar. Utförseln, som till övervägande del synes omfatta standardvaror, sker företrädesvis till Danmark, Finland och Norge.

Inhemska tillverkning av bobiner och spolpipor av papper har förekommit sedan år 1926 och bedrevs under några år vid tre olika fabriker. I slutet av år 1936 nedlades emellertid driften vid två fabriker, och i samband därmed övertogos deras maskiner av det återstående företaget. Enligt uppgift syssel-

¹ Preliminära uppgifter.

² Enligt av tillverkaren lämnad uppgift.

satte detta företag under förra hälften av år 1937 omkring 60 arbetare. Sedermera har på grund av minskad ordertillgång antalet arbetare successivt nedgått och utgör för närvarande 48.

Enligt vad utskottet inhämtat hade två tillverkare av bobiner och spolpipor i början av år 1934 gjort framställning till chefen för handelsdepartementet om att tullen måtte höjas från 8 till 25 kronor för 100 kilogram, eller, om så skulle anses lämpligare, att varorna åsattes en tull av 25 procent av värdet. Över denna framställning avgåvo kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 10 februari 1934 infordrat gemensamt utlåtande och anförde därvid i huvudsak följande.

Bobiner och spolpipor av papper vore i gällande tulltaxa upptagna under nr 379 (statistiskt nr 865), med tull av 8 kronor för 100 kilogram. Denna tull hade utgått sedan år 1911, och såsom motivering för densamma hade 1906 års tulltaxekommitté anfört följande: »Verktygsskaft samt inom textilindustrin använda bobiner och spolpipor av pappersmassa ävensom inom samma industri förekommande jacquardkort av papp tullbehandlas nu som redskap med 10 procents värdetull. Dessa artiklars pris växlar mellan 60 öre och 2 kronor per kilogram. Då de ej tillverkas inom landet, har en tullsats av 8 öre per kilogram, motsvarande den nuvarande tullen å de billigare slagen, ansetts ej böra överskridas.» Sedan år 1926 förekomme tillverkning av bobiner och spolpipor av papper inom Sverige. I följd härav hade importen av dessa varor sjunkit väsentligt. De svenska fabrikanterna hade även sökt göra sig gällande på den utländska marknaden och jämväl erhållit vissa beställningar från våra grannländer.

För att bereda förbrukarna av bobiner och spolpipor tillfälle att uttala sig i frågan hade ämbetsverken inhämtat yttranden från svenska yllefabrikantföreningen och svenska bomullsfabrikantföreningen samt från ordföranden i svenska bomullspinneriföreningen, vilka samtliga uttalat betänkligheter mot en höjning av tullen och bestämt avstyrkt en så betydande ökning, som i framställningen begärts. Enligt yllefabrikantföreningens mening vore en ökning av tullen till 25 öre per kilogram icke motiverad, utan skulle en tullförhöjning med 8 öre per kilogram kunna innebära erforderligt skydd för tillverkningen. Av bomullsfabrikantföreningens yttrande framgick, att majoriteten av föreningens medlemmar uttalat sig för ett bestämt avstyrkande av den gjorda framställningen. Ordföranden i bomullspinneriföreningen uttalade sig ävenledes mot en tullhöjning. Skulle en sådan likväl anses ofrånkomlig, borde tullen i varje fall icke höjas utöver 10 procent av värdet.

För bedömandet av frågan, i vad mån det framställda kravet på tullförhöjning kunde anses berättigat, hade uppgifter inhämtats å tillverkningskostnaderna för vissa bobiner och spolpipor, ävensom å nu gällande försäljningspriser. Vid granskning härav hade kommerskollegium funnit, att ifrågasvarande tillverkning under nu rådande förhållanden vore i behov av ökat skydd mot den utländska konkurrensen. Såsom framginge av ovan anförda utdrag ur 1906 års tulltaxekommittés betänkande, hade den nuvarande tullsatsen icke fastställts med hänsyn tagen till den inhemska tillverkningens behov av tullskydd, och man kunde hava anledning antaga, att, därest någon tillverkning av ifrågasvarande artiklar förekommit inom landet vid tidpunkten för nämnda kommittés arbete, tullen redan i 1911 års tulltaxa upptagits till högre belopp än 8 kronor för 100 kilogram. Vidare vore att märka, att tillverkningen i Tyskland, från vilket land konkurrensen vore mest kännbar, åtnjöte ett väsentligt högre tullskydd än den svenska fabrikationen. i det att

bobiner och spolpipor av papper vid införsel till Tyskland tullbehandlades såsom i tulltaxan ej särskilt nämnda arbeten av papper, med en lägsta tull av 45 RM per 100 kilogram. En måttlig höjning av tullen, förslagsvis 7 kronor för 100 kilogram, syntes därför böra förordas att utgå i form av tilläggstull. Då årsförbrukningen av bobiner och spolpipor av nämnda material inom landet uppginge till omkring 300 ton, skulle, därest den förordade tullförhöjningen komme att helt utnyttjas, tullbelastningen för de inhemska spinnerierna och väverierna ökas med omkring 21,000 kronor, vilken ökning för dem torde vara av jämförelsevis underordnad betydelse.

På grund av det sålunda anförda hemställde ämbetsverken om avlåtande av proposition till 1934 års riksdag med förslag om införandet av en tilläggs-tull av 7 kronor per 100 kilogram för bobiner och spolpipor av papper, hänförliga till tulltaxenummer 379 (statistiskt nr 865). Någon proposition i ämnet har emellertid icke blivit för riksdagen framlagd.

Utskottet har ansett lämpligt, att representanter för de inhemska förbrukarna av bobiner och spolpipor även nu bereddes tillfälle att uttala sig rörande den föreslagna tullhöjningen. För ändamålet hava yttranden inhämtats från svenska bomullsfabrikantföreningen, svenska yllefabrikantföreningen och svenska linneväveriföreningen.

Bomullsfabrikantföreningen har i sitt yttrande framhållit bland annat, att en förhöjning av tullen å bobiner och spolpipor måste medföra en ökning av bomullsindustriens framställningskostnader och därigenom minska dess konkurrenskraft gentemot utlandet. Under erinran att den svenska bomullsindustrien genom den senaste handelstraktaten med England fick vidkännas tullsänkningar för ett stort antal av sina produkter, hemställer föreningen, att utskottet måtte avstyrka bifall till den föreslagna tullhöjningen.

Yllefabrikantföreningen framhåller ävenledes vikten av att industriens produktionskostnader icke ökas men understryker ock angelägenheten av att industrien för sitt behov av bobiner och spolpipor icke är hänvisad utslutande till utlandet. Med hänsyn till att den begärda tullhöjningen i och för sig synes vara berättigad och då densamma icke kommer att medföra alltför stor olägenhet för ylleindustrien, finner föreningen sig böra tillstyrka motionerna.

Linneväveriföreningen har under återopande av den för linneindustrien alltmera skärpta konkurrensen från utlandet avstyrkt bifall till motionerna.

Den inhemska tillverkningen av bobiner och spolpipor av papper synes alltifrån sin tillkomst hava haft att kämpa med svårigheter på grund av pristryckande konkurrens från länder med större avsättningsområden och i övrigt gynnsammare produktionsförhållanden. Visserligen har industrien i fråga kunnat för sina artiklar tillvinna sig en betydande andel av den svenska förbrukningen och även förmått upparbeta en icke oväsentlig export på vissa främmande marknader, men det ekonomiska utbytet av fabrikationen torde i regel hava varit mindre tillfredsställande. Berörda konkurrenssvårigheter hava med särskild styrka gjort sig gällande sedan början av

Utskottet.

år 1937. Medan importen under år 1936 utgjorde 82 ton, har den sålunda under år 1937 uppgått till 165 ton och alltså något mer än fördubblats. Då denna stegring av införseln icke kompenseras av motsvarande ökning i vare sig utförsel eller inhemsk förbrukning, har följden blivit en tillbakagång i den inhemska tillverkningen. Denna har sålunda under åren 1936—1937 minskat från 393 till 306 ton. Enligt uppgift har minskningen i produktionen under den senare tiden alltjämt fortgått och numera tagit en omfattning, som allvarligt hotar denna industris bestånd.

Såsom av yllefabrikantföreningen i dess yttrande framhållits, är det av vikt, att den svenska textilindustrien för tillgodoseende av sitt behov av bobiner och spolpipor icke är hänvisad uteslutande till utlandet. Ur denna synpunkt måste det enligt utskottets mening anses lämpligt, att i nuvarande situation ett försök göres att genom en tullförhöjning stärka konkurrenskraften hos den till omfattningen obetydliga men för landets textilindustri icke oviktiga industrigren, som sysslar med tillverkning av ifrågavarande förnödenhetsartiklar. Tullhöjningen bör erhålla formen av en tilläggstull, vars fortsatta bestånd bör upptagas till prövning för den händelse en sådan allmän översyn av systemet med tilläggstullar, varom generaltullstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 december 1937 gjort framställning, kommer till stånd. Storleken av en dylik tilläggstull synes lämpligen kunna fastställas till 8 kronor för 100 kilogram, varigenom hela tullen skulle komma att uppgå till det i motionerna föreslagna beloppet av 16 kronor för 100 kilogram. Den merbelastning i tullkostnaderna för förbrukningsartiklar, som den svenska textilindustrien skulle få vidkännas genom tullhöjningen i fråga, är uppenbarligen av mycket underordnad betydelse i förhållande till nämnda industris totala produktionskostnader.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av de likalydande motionerna I: 3 av herrar Gustaf Adolf Björkman och Bergström samt II: 15 av herr Ward och fru Johansson, besluta, såsom tillägg till gällande tulltaxa, att för varor av nedannämnda slag, vilka införas från utlandet, skall från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, utöver enligt tulltaxan stadgad tull utgå tilläggstull på sätt nedan sägs:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstull för 100 kg kronor
ur 379	865	Bobiner och spolpipor N	8: —

Stockholm den 22 april 1938.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bär*, *Viktor Larsson*, *Bengtsson*, *Wahlmark*, *Elof Andersson*, *Sjödahl*, *Velander*, *Ekman*, *Gustaf Björkman* och *Löfvander*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Norrköping, *Lövgren*, *Björklund*, *Olsson* i Gävle, *Ericson* i Boxholm, *Werner* i Hultsfred, *Hammarlund*, *Hagberg* i Malmö, *Jonsson* i Skedsbygd och *De Geer* i Lesjöfors.